

Zwartbekgrondel (Foto: Fabrice Ottburg)

Zwartbekgrondel aangetroffen in poldergebied

De zwartbekgrondel (*Neogobius melanostomus*) is een van de exotische vissoorten die sinds een aantal jaren massaal in de stortstenen oevers van de grote rivieren, en hiermee verbonden wateren wordt aangetroffen. Onlangs werden tijdens een visexcursie van RAVON voor het eerst ook zwartbekgrondels in een poldergebied gevangen. Dit duidt erop dat de zwartbekgrondel in de toekomst zijn leefgebied verder zal uitbreiden vanuit de grote rivieren naar regionale wateren. Van oorsprong komt de zwartbekgrondel voor in stroomgebieden van rivieren in de Ponto-Kaspische regio rond de Zwarte en Kaspische Zee en de Zee van Azov. In 2004 is hij voor het eerst in Nederland aangetroffen in de Lek ter hoogte van Schoonhoven. Momenteel komt de zwartbekgrondel in alle grote rivieren voor en bereikt hierbij zeer hoge dichtheden in stortstenen oevers.

In mei werden drie juveniele zwartbekgrondels aangetroffen in een polder bij Tiel. Bij eerdere onderzoeken door de RAVON Werkgroep Poldervissen werden hier nog geen zwartbekgrondels aangetroffen. Wel kwam de marmergrondel, eveneens een exotische soort uit de Ponto-Kaspische regio, hier al voor. De polder staat via een waterinlaat in verbinding met het Amsterdam-Rijnkanaal en er wordt frequent water vanuit dit kanaal ingelaten. In het kanaal zelf werd ter hoogte van de waterinlaat een volwassen exemplaar van circa 15 centimeter met eitjes gevangen. Waarschijnlijk hebben zwartbekgrondels

een voorkeur voor de grote (stort)stenen bij water in- en uitlaten. Deze stenen bieden schuil- en nestgelegenheid. Bij dergelijke waterinlaten kunnen larven en jonge dieren vervolgens met de waterstroom poldergebieden binnen komen.

Het is aannemelijk dat grote kanalen als een verspreidingsroute voor exotische grondelsoorten fungeren. Deze kanalen zijn verbonden met de grote rivieren en worden gebruikt door grote rivierschepen waardoor ze snel gekoloniseerd kunnen worden door exotische soorten. Doordat kanalen als het Amsterdam-Rijnkanaal grote delen van Nederland doorkruizen en in verbinding staan met regionale watersystemen gaat de verspreiding van exotische soorten als de marmer- en de zwartbekgrondel snel. Dit kan een bedreiging betekenen voor beschermde inheemse soorten. In de polder waar de zwartbekgrondel werd aangetroffen komt onder andere de streng beschermde grote modderkruiper voor.

Jan Kranenbarg